

Temats „Vanagi un dūjas — konflikts”

Lai izpētītu konflikta tematiku, esam sadalījuši to trīs atsevišķās daļās. Katra daļa ir veltīta konkrētam temata aspektam, piedāvājot par to dažādus ieskatus un diskutējamus jautājumus.

- 1. daļa.** Kā veidojas konflikti?
- 2. daļa.** Konfliktā zaudētās cilvēku dzīvības
- 3. daļa.** Kas vajadzīgs, lai panāktu mieru?

Katrā daļā ietilpst:

- norādījumi skolotājiem (2–4 lappuses)
- uzdevumi
- izdales materiāli
- noderīgi tiešsaistes avoti

Katru daļu ir paredzēts izskatīt aptuveni 60 minūtēs, bet skolotājs var izvēlēties, kurus klases un grupu uzdevumus pildīt. Uzdevumi var ietvert skolotāja vadītas diskusijas, grupu darbu, individuālu vielas apguvi un primāro un sekundāro vēstures avotu izmantošanu.

Tematiskais pārskats

Mūsdienu Eiropu vēsturiski ir veidojuši gan kari, okupācijas un sagrāves, gan solidaritāte, vienošanās un samierināšanās. Lai gan tagad vairākums eiropiešu dzīvo miera apstākļos un karš viņiem asociējas ar citiem pasaules reģioniem vai tālu pagātni, konflikta un sadarbības dinamika, kas veidojusi mūsu kontinentu, joprojām skar mūs visus. Šī dinamika ir lielā mērā atkarīga no atsevišķiem cilvēkiem un cilvēku grupām pieejamām izvēles iespējām, pieņemtajiem lēmumiem un šo lēmumu sekām.

Aplūkojot šo tematu, tiks izvērtēta atsevišķu cilvēku un cilvēku grupu loma konfliktu izraisīšanā, saasināšanā, pārtraukšanā un nepieļaušanā, sniedzot iespēju kopā ar skolēniem pievērsties ētikas pamatjautājumu apspriešanai. Salīdzinot vēsturiskos notikumus un sasaistot tos ar cilvēka personīgo rīcību, materiālā ierosinātie uzdevumi un jautājumi mudinās skolēnus gan pētīt vēsturi, gan izvērst aktīvu sabiedrisku darbību.

Definīcijas

Dažos no ierosinātajiem uzdevumiem skolēni varētu izmantot šādas definīcijas:

Konflikts

Atvasināts no latīņu valodas vārda *conflictus*, kas nozīmē „sadursme” vai „nesaskaņas”. Ar šo terminu saprot divu vai vairāku pušu domstarpības, ko iesaistītās puses uztver kā apdraudējumu savām vajadzībām vai interesēm.

Avots: Eiropas Padomes metodiskais līdzeklis „Jaunieši pārveido konfliktu”, 2012. gads

Miers

Negatīvs miers — miers tiek uztverts tikai kā pretmets karam. Mērķis joprojām ir nepieļaut karu, bet tas tiek sasniegts, cenšoties saglabāt varas līdzsvaru un izmantojot iebiedēšanu, nevis sadarbību. Pozitīvs miers — miers, kas tiek panākts ar miermīlīgiem līdzekļiem, proti, tas tiek nodrošināts ar taisnīguma un cilvēktiesību principus respektējošām metodēm.

Avots: Eiropas Padomes metodiskais līdzeklis „Jaunieši pārveido konfliktu”, 2012. gads

Pacifisms

Nostāja, kuras piekritēji atsakās izmantot vardarbību, lai atrisinātu konfliktus. Šis termins aptver plašu un daudzveidīgu uzskatu klāstu, sākot ar jebkura veida vardarbības noraidīšanu jebkādos apstākļos, pat paš aizsardzības nolūkos, un beidzot ar aicinājumiem pilnībā likvidēt militārās un ar karu saistītās institūcijas. Pacifisti uzskata, ka starptautiskos strīdus var un vajag atrisināt ar miermīlīgiem līdzekļiem.

Avots: Eiropas Padomes metodiskais līdzeklis „Jaunieši pārveido konfliktu”, 2012. gads

Upuri

Cilvēki, kuri ir aizskarti un/vai kuriem ir uzbrukts mutiski un/vai fiziski.

Avots: Metodiskais līdzeklis „Vēstures izpēte un sevis apzināšanās”, nodaļa „Lēmumu pieņemšana valdošas netaisnības apstākļos”

Vērotāji

Cilvēks vai cilvēku grupa, kas ir liecinieki nepieņemamai rīcībai, bet nedara neko, lai to pārtrauktu.

Avots: kā iepriekš

Ļaundari

Cilvēki, kas pastrādā noziegumus un citus netaisnīgus vai vardarbīgus nodarījumus.

Avots: kā iepriekš

Glābēji

Cilvēki, kas mēģina glābt vardarbības upurus.

Avots: kā iepriekš